

Aleksandra Szczerba-Zawada

Pozycja ustrojowa Rady Europejskiej

w systemie instytucjonalnym
Unii Europejskiej

Pozycja ustrojowa Rady Europejskiej

**w systemie instytucjonalnym
Unii Europejskiej**

Materiały DEMONSTRACYJNE

Aleksandra Szczerba-Zawada

Pozycja ustrojowa Rady Europejskiej

w systemie instytucjonalnym
Unii Europejskiej

© Instytut Wydawniczy EuroPrawo Sp. z o.o., 2013

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część niniejszej publikacji nie może być reprodukowana, przechowywana i przetwarzana jako źródło danych w jakiegokolwiek formie zapisu bez pisemnej zgody wydawcy.

Recenzent: Prof. dr hab. Jan Galster

Materiały DEMO IWEP

 Instytut
Wydawniczy
EuroPrawo

książka do nabycia:

 księgarnia internetowa
www.iwep.pl
zam@iwep.pl

nr kat. 1110

Warszawa, 2013

ISBN: 978-83-7627-087-6

Spis treści

Wykaz akronimów	9
Wstęp	13
Przedmiot i cel monografii	14
Struktura monografii	17
Zastosowana metodologia	19
Podziękowania	20
Rozdział 1	
Geneza Rady Europejskiej	21
1.1. Uwagi wstępne	21
1.2. Proces instytucjonalizacji	
Rady Europejskiej	24
1.2.1. Europejska Unia Polityczna	24
1.2.2. Europejska Wspólnota Polityczna	25
1.2.3. Plan Foucheta	28
1.2.4. Szczyty <i>ad hoc</i>	33
1.2.4.1. Paryż, luty 1961 r.	33
1.2.4.2. Bonn, lipiec 1961 r.	35
1.2.4.3. Rzym, maj 1967 r.	36
1.2.4.4. Haga, grudzień 1969 r.	37
1.2.4.5. Paryż, październik 1972 r.	40
1.2.4.6. Kopenhaga, grudzień 1973 r.	44
1.2.4.7. Paryż, grudzień 1974 r.	48
1.3. Jurydyzacja Rady Europejskiej: od Jednolitego	
Aktu Europejskiego do Traktatu z Lizbony	53
1.4. Przyczyny instytucjonalizacji Rady Europejskiej	59
1.4.1. Przyczyny wewnątrzspołnotowe	59

1.4.1.1. Spór o charakter integracji – model ponadnarodowy czy metoda międzyrządowa?	59
1.4.1.2. Niewydolność systemu instytucjonalnego Wspólnot Europejskich	65
1.4.2. Przyczyny wewnętrzpaństwowe	73
1.4.3. Przyczyny międzynarodowe	78
1.5. Uwagi końcowe	82

Rozdział 2

Wpływ organizacji wewnętrznej Rady Europejskiej

na jej pozycję ustrojową	87
2.1. Uwagi wstępne	87
2.2. Skład Rady Europejskiej	88
2.2.1. Charakter i sposób wyłaniania Rady Europejskiej	89
2.2.2. Status uczestników prac Rady Europejskiej	91
2.2.3. Szefowie państw i rządów – trzon Rady Europejskiej	92
2.2.4. Przewodniczący Rady Europejskiej – <i>primus inter pares</i> czy nowy organ UE?	95
2.2.4.1. Wybór i zakończenie kadencji przewodniczącego RE	97
2.2.4.2. Pozycja faktyczna i prawna przewodniczącego RE	99
2.3. Posiedzenia Rady Europejskiej	105
2.3.1. Rodzaje posiedzeń Rady Europejskiej	105
2.3.2. Miejsce posiedzeń Rady Europejskiej	109
2.3.3. Przygotowanie posiedzeń Rady Europejskiej	110
2.3.4. Przebieg posiedzeń Rady Europejskiej	114
2.4. Proces decyzyjny Rady Europejskiej	116
2.4.1. Podejmowanie decyzji przez Radę Europejską w drodze konsensusu	117
2.4.2. Konkluzje Rady Europejskiej	125
2.4.3. Podejmowanie decyzji przez Radę Europejską w drodze głosownia	128
2.4.4. Charakter aktów przyjmowanych przez Radę Europejską w drodze głosowania	131
2.4.5. Otwarta metoda koordynacji	135
2.5. Uwagi końcowe	136

Rozdział 3

Funkcje Rady Europejskiej	139
3.1. Uwagi wstępne	139
3.2. Funkcje Rady Europejskiej	142
3.2.1. Funkcja programowa (inicjatywna)	142
3.2.2. Funkcja ustrojodawcza	149
3.2.3. Funkcja interwenienta najwyższego szczebla	153
3.2.4. Funkcja regulacyjna	157
3.2.5. Funkcja kontrolna	160
3.2.6. Funkcja kreatywna	163
3.2.7. Funkcja informacyjna	165
3.3. Rada Europejska a inne gremia z udziałem szefów państw i rządów państw członkowskich UE	166
3.3.1. Rada Europejska a Rada w składzie szefów państw lub rządów	167
3.3.2. Rada Europejska a rządy państw członkowskich <i>per se</i>	168
3.3.3. Rada Europejska a szczyty państw strefy euro	169
3.4. Uwagi końcowe	172

Rozdział 4**Rada Europejska jako ośrodek unijnego systemu władzy.**

Relacje międzyinstytucjonalne	175
4.1. Uwagi wstępne	175
4.2. Równowaga instytucjonalna unijnego systemu władzy	180
4.2.1. Funkcjonalny wymiar równowagi instytucjonalnej unijnego systemu władzy	184
4.2.1.1. Władza prawodawcza	184
4.2.1.2. Władza wykonawcza	191
4.2.2. Strukturalny wymiar równowagi instytucjonalnej unijnego systemu władzy	198
4.2.2.1. Uprawnienia kreatywne legislatywy wobec egzekutywy	200
4.2.2.2. Uprawnienia kontrolne legislatywy wobec egzekutywy	202
4.3. Uwagi końcowe	206

Zakończenie	211
--------------------------	------------

Bibliografia	221
Monografie, podręczniki, opracowania zbiorowe	221
Artykuły w czasopismach naukowych	231
Raporty	234
Encyklopedie, słowniki i leksykony	235
Prasa	235
Orzecznictwo	236
Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej	236
Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego RP	237
Orzecznictwo Federalnego Trybunału Konstytucyjnego	237
Dokumenty Rady Europejskiej	237
Traktaty założycielskie i traktaty rewizyjne	240
Inne dokumenty i zbiory dokumentów	241
Źródła internetowe	245

Materiały DEMO INVER

Wykaz akronimów

Źródła prawa

JAE	- Jednolity Akt Europejski
TA	- Traktat z Amsterdamu
TEWEA	- Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej
TEWG	- Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą
TEWO	- Traktat Europejskiej Wspólnoty Obronnej
TEWWiS	- Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali
TFUE	- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
TK	- Traktat Konstytucyjny
TL	- Traktat z Lizbony
TN	- Traktat z Nicei
TUE	- Traktat o Unii Europejskiej
TWE	- Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską

Czasopisma i publikatory

AN	- Analizy natolińskie
AP	- Administracja Publiczna
APSR	- The American Political Science Review
BEC	- Bulletin of the European Communities
BEEC	- Bulletin of the European Economic Community
BPISM	- Biuletyn Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych
CEH	- Contemporary European History
CEVIPOL	- Les Cahiers du Cevipol
CMLR	- Common Market Law Review
CWH	- Cold War History
CYELS	- The Cambridge Yearbook of European Legal Studies
ECLR	- European Constitutional Law Review
ECR	- Reports of Cases/European Court Reports
ELJ	- European Law Journal. Review of European Law in Context
EUP	- European Union Politics
Eur. Int.	- European Integration
EY	- European Yearbook
GO	- Government and Opposition. An International Journal of Comparative Politics
IO	- International Organization
IS	- The International Spectator. Italian Journal of International Affairs
JCMS	- Journal of Common Market Studies
JEPP	- Journal of European Public Policy
NE	- Nowa Europa. Przegląd Natoliński
OTK-A	- Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
PE	- Politique européenne
PPP	- Przegląd Prawa Publicznego
PS	- Przegląd Sejmowy

PSM	- Przegląd Stosunków Międzynarodowych
PZ	- Przegląd Zachodni
Rev. Aff. Eur.	- Revues des Affaires Europeennes
RMCUE	- Revue du Marché Commun et de l'Union européenne
SE	- Studia Europejskie
SP	- Studia Prawnicze
SPUWM	- Studia Prawnoustrojowe UWM
WT	- The World Today

Pozostałe

EBC	- Europejski Bank Centralny
EWEA	- Europejska Wspólnota Energii Atomowej
EWG	- Europejska Wspólnota Gospodarcza
EWP	- Europejska Wspólnota Polityczn.
EWWiS	- Europejska Wspólnota Węgla i Stali
KE	- Komisja Europejska
NATO	- Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego
PE	- Parlament Europejski
RE	- Rada Europejska
TSUE	- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
UE	- Unia Europejska
UGW	- Unia Gospodarcza i Walutowa
WPBiO	- wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony
WPR	- wspólna polityka rolna
WPZiB	- wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa

Wstęp

Wejście w życie Traktatu z Lizbony w dniu 1 grudnia 2009 r. poważnie zreformowało strukturę organizacyjną Unii Europejskiej, porządkując jej system instytucjonalno-kompetencyjny. W wyniku przeprowadzonych reform dotychczasowa unijna inżynieria instytucjonalna została poszerzona o nowy element – Radę Europejską. Najnowszy z europejskich traktatów rewizyjnych przyznał bowiem *de iure* Radzie Europejskiej status unijnej instytucji, wytyczając jednocześnie jej relacje z pozostałymi częściami składowymi unijnej struktury instytucjonalnej.

Koncepcja niniejszej monografii ma związek właśnie z owymi przemianami unijnego systemu instytucjonalnego, dokonany na mocy relevantnych postanowień Traktatu z Lizbony, który nadając RE formalnie status unijnej instytucji, stanowił zwieńczenie wieloletniego procesu instytucjonalizacji tego gremium. Zmiany te stanowią doskonałe uzasadnienie dla podjętego w pracy problemu badawczego, jakim jest zidentyfikowanie pozycji ustrojowej Rady Europejskiej w systemie instytucjonalnym Unii Europejskiej.

Problematyka pozycji ustrojowej RE, pomimo znaczenia Rady Europejskiej dla przebiegu procesów integracyjnych, przez szereg lat nie znajdowała właściwego odzwierciedlenia ani w prawnie wiążących instrumentach, ani w doktrynalnych rozważaniach na temat systemu instytucjonalnego UE. W konsekwencji brak na polskim rynku wydawniczym monografii poświęconej tej najważniejszej politycznej instytucji UE. Podobne niedostatki ujawnia przegląd piśmiennictwa zagranicznego. Zarówno bowiem wśród pozycji angielskojęzycznych, stanowiących trzon obcojęzycznej literatury

wykorzystanej przy tworzeniu niniejszej monografii, jak i uzupełniających je pozycji niemiecko- i francuskojęzycznych, poświęconych różnym aspektom i elementom struktury organizacyjnej UE, kilka zaledwie dotyczy Rady Europejskiej. Większość z nich ma już przy tym znaczenie historyczne, bowiem odnosi się do najwcześniejszego okresu funkcjonowania tej unijnej instytucji, tj. lat 70. i 80. ubiegłego wieku¹. Nieliczne nowsze wydawnictwa równie trudno uznać za adekwatną ilustrację formalnoprawnego kształtu Rady Europejskiej – rozważania w nich zawarte osadzone są w przedlizbońskiej rzeczywistości prawnej². Niniejsza monografia stara się więc wypełnić tę znaczącą lukę badawczą, stanowiąc próbę normatywnej analizy pozycji ustrojowej Rady Europejskiej w systemie instytucjonalnym UE w świetle zmian wprowadzonych Traktatem z Lizbony.

Przedmiot i cel monografii

Głównym celem monografii jest ukazanie pozycji ustrojowej Rady Europejskiej w unijnym systemie instytucjonalnym. Na podstawie analizy obowiązujących przepisów traktatowych oraz *opinio doctoris* postawiono tezę, iż pozycja Rady Europejskiej w systemie instytucjonalnym UE jest niezwykle silna, a proces jej budowania był implikacją logiki procesów integracyjnych, wraz z rozwojem których następował wzrost znaczenia tej unijnej instytucji, w efekcie którego RE stała się strategicznym elementem unijnej inżynierii instytucjonalnej.

Przestrzena kontekstualizacja podjętego w pracy problemu badawczego nie jest przypadkowa. Proces określania pozycji ustrojowej organu władzy publicznej, niezależnie od jej formy organizacyjnej, tj. zarówno w klasycznym modelu władzy państwowej, jak i systemie władzy ponadpaństwowej – unijnej, wymaga bowiem rekonstrukcji jego usytuowania w ramach tego

---

¹ Por. m.in. A. Morgan, *From Summit to Council: Evolution in the EEC*, London 1976, S. Bulmer, W. Wessels, *Decision-making in European Politics*, London-New York 1987 oraz J. Dondelinger, *Le Conseil européen*, Bruxelles 1975.

² Por. m.in. J. Werts, *The European Council*, London 2008, H. Pahre, *Das Recht des Europäischen Rates. Eine Untersuchung im Lichte aktueller Entwicklungen der Europäischen Union*, Frankfurt am Main 2008, A. Vehrenkamp, *Europäischer Rat und Ministerrat im politischen System der Europäischen Union*, Munich 2005, T. Durmus, *Der Europäische Rat*, Munich 2003 oraz Ch. Hund, *Der Europäische Rat und Ministerrat*, Munich 2001.

systemu w odniesieniu do kluczowych elementów składających się nań³, które odpowiednio zorganizowane i wyposażone warunkują realizację określonego wolumenu władczych kompetencji⁴. W specyficznym systemie UE będzie to oznaczało konieczność uwzględnienia przy ocenie pozycji ustrojowej RE unijnego systemu instytucjonalnego, którego elementem stała się *de iure* RE wraz z wejściem w życie Traktatu z Lizbony. Punktem odniesienia dla zidentyfikowania pozycji ustrojowej Rady Europejskiej uczyniony zostanie unijny system instytucjonalny, rzec by można, *sensu stricto*, zawężony zatem do tych elementów struktury organizacyjnej UE, którym art. 13 ust. 1 TUE przyznaje *explicite* status instytucji. Wprowadzenie tej kategorii pojęciowej do prawa pierwotnego, wyróżniające UE na tle innych organizacji międzynarodowych, które swe statutowe kompetencje realizują za pomocą organów, a nie instytucji⁵, wskazuje wyraźnie na wartościowanie elementów składowych unijnej struktury organizacyjnej, wśród których najważniejsze miejsce, zapewne ze względu na pełnione funkcje i przyznane kompetencje⁶, zajmuje siedem ciał tworzących ramy instytucjonalne Unii. Przy czym podstawowym wyróżnikiem tychże na tle pozostałych składowych struktury organizacyjnej UE – organów i jednostek organizacyjnych⁷ – pozostaje rudymetarna stypulacja art. 13 ust. 1 TUE, w świetle której mają one „na celu propagowanie jej wartości, realizację jej celów, służyć jej interesom, interesom jej obywateli oraz interesom państw członkowskich, jak również zapewnianie spójności, skuteczności i ciągłości jej polityk oraz działań”. Porządkująca, zdawać by się mogło *prima facie*, próba kategoryzacji elementów unijnej struktury organizacyjnej przez ich przypisanie do kategorii ram instytucjonalnych zmniejsza, przy głębszej analizie, przejrzystość konstrukcji organizacyjnej UE⁸, poddając

³ Por. A. Bałaban, *Pozycja ustrojowa i funkcje Sejmu RP*, Warszawa 2011, s. 7.

⁴ Por. W. Skrzydło, *Ustrój polityczny RP w świetle Konstytucji z 1997 roku*, Kraków 2000, s. 114.

⁵ Por. C. F. Amerasinghe, *Principles of the Institutional Law of International Organizations*, Cambridge 2005, s. 133.

⁶ Por. S. Dudzik, *Unia Europejska (w:) Ustrój Unii Europejskiej i ustroje państw członkowskich*, P. Sarnecki (red.), Warszawa 2007, s. 36 a także M. Górka, *System instytucjonalny Unii Europejskiej*, Warszawa 2012, s. xviii.

⁷ Por. np. art. 9 TUE.

⁸ Teza taka znajduje potwierdzenie w literaturze przedmiotu, w której dla nazwania części składowych unijnej struktury organizacyjnej stosuje się zróżnicowaną nomenklaturę. Dla przykładu, D. Lasok, *Zarys prawa Unii Europejskiej*, Toruń 1995, s. 68 wyróżnia instytucje główne, czyli organy o kompetencjach legislacyjnych, administracyjnych, wykonawczych i sądowych, oraz instytucje pomocnicze – komitety o funkcjach technicznych i doradczych, J. Olszewski, *Prawo i instytucje Wspólnot Europejskich*, Przemysł 2003, s. 96–98

w wątpliwość zasadność paralelnego wobec nich funkcjonowania innych elementów składowych inżynierii organizacyjnej UE – organów i jednostek organizacyjnych, skoro propagowaniu wartości UE, osiągnięciu jej celów oraz realizacji interesu jej i jej obywateli służą unijne instytucje. Co więcej, kategoria instytucji zaburzająca homogeniczność struktury organizacyjnej UE sama pozostaje wewnętrznie niejednolita. Instytucje charakteryzuje bowiem odmienność ich struktur organizacyjnych, różnorodność funkcji, które pełnią, celów, które realizują, oraz poziomu interesów, które reprezentują⁹. Trudności w zidentyfikowaniu osi, wokół której nastąpiło wyodrębnienia konkretnych unijnych instytucji, a w konsekwencji niemożność wskazania wyraźnego łącznika między wszystkimi objętymi ramami instytucjonalnymi podmiotami o zróżnicowanym katalogu kompetencji, sposobie działania czy organizacji wewnętrznej, implikują niekoherencję systemu instytucjonalnego UE, którego jedynym spoiwem pozostaje nie mniej niejednorodna kategoria, jaką są wartości, cele i interesy Unii.

Spośród tak zdefiniowanych ram instytucjonalnych UE dla określenia pozycji ustrojowej RE wybrane zostały te unijne instytucje, między którymi a Radą Europejską, stanowiącą przedmiot zainteresowania w niniejszej monografii, Traktaty ustanowiły więzy organizacyjno-funkcjonalne, które uznać można za strukturalny szkielet unijnego systemu rządów. Zastosowanie tej etatystycznie orientowanej kategorii do systemu władzy UE zawęziło przedmiotowy zakres badań do relacji między RE a ośrodkami unijnej egzekutywy i legislatywy¹⁰. W konsekwencji pozycja ustrojowa Rady Europejskiej ustalona została przez pryzmat jej korelacji z Radą, Komisją Europejską oraz Parlamentem Europejskim.

– organy główne (np. PE, KE), organy pomocnicze (Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Komitet Regionów) oraz organy wyspecjalizowane (np. Europejski Bank Inwestycyjny), K. Wojtaszczyk, *Instytucje w systemie politycznym Unii Europejskiej (w:) System instytucjonalny Unii Europejskiej*, K. A. Wojtaszczyk (red.), Warszawa 2005, s. 21 i n. stosuje natomiast pojęcia instytucji i organu zamiennie, podobnie J. Galster i C. Mik, *Podstawy europejskiego prawa wspólnotowego. Zarys wykładu*, Toruń 1995, s. 72, którzy pod pojęciem instytucji rozumieją „wszelkie urządzenie służące realizacji traktatów (...), zarówno organy główne, dodatkowe, pomocnicze, pozatraktatowe, jak i gremia wykazujące minimalny stopień instytucjonalizacji”.

⁹ Por. M. Rewizorski, *System instytucjonalny Unii Europejskiej – definicja, klasyfikacja, zasady (w:) System instytucjonalny Unii Europejskiej po traktacie z Lizbony. Aspekty polityczne i prawne*, M. Rewizorski, B. Przybylska-Maszner, Warszawa 2012, s. 33.

¹⁰ Pojęcie systemu rządów w niniejszej monografii odnoszone jest do wzajemnych stosunków między organami władzy ustawodawczej i wykonawczej; por. W. Skrzydło, *op. cit.*, s. 12.

Struktura monografii

Struktura monografii, bezpośrednio powiązana z jej zakresem przedmiotowym, odzwierciedla kluczowe determinanty pozycji ustrojowej Rady Europejskiej. W związku z tym analizie poddany został zakres kompetencji Rady Europejskiej, których charakter przesądza o strukturze organu oraz trybie jego funkcjonowania¹¹, stanowiąc jeden z podstawowych czynników odróżniających RE od innych unijnych instytucji. Poza tym, uwzględniona została, bezpośrednio powiązana z zakresem kompetencji RE, jej struktura organizacyjna, ujmowana szeroko, bowiem uwzględniająca aspekt strukturalny, proceduralny i decyzyjny. Analizie poddano także te przepisy prawa unijnego, które wyznaczają miejsce Rady Europejskiej w unijnym systemie władzy, gdyż usytuowanie danego organu władzy publicznej w systemie sprawowania władzy stanowi istotną determinantę jego pozycji ustrojowej¹². Tylko takie kompleksowe ujęcie pozwoli zrealizować założony cel, tzn. zidentyfikować pozycję Rady Europejskiej w systemie instytucjonalnym UE, tym samym umożliwiając ustalenie roli i znaczenia Rady Europejskiej w kształtowaniu przebiegu procesu integracji, dokonującego się w ramach unijnych struktur. Przy czym układ treści bardziej niż relewancją poszczególnych determinant pozycji ustrojowej RE, warunkowany jest potrzebą przejrzystości wyводу i koniecznością jak najpełniejszej realizacji tematu. W konsekwencji punkt wyjścia stanowi analiza przyczyn, które legły u podstaw instytucjonalizacji spotkań unijnych przywódców, główną osnowę – wpływ szeroko rozumianej struktury organizacyjnej Rady Europejskiej oraz rodzaju i charakteru pełnionych przez nią funkcji na jej pozycję ustrojową, natomiast punkt kulminacyjny – próba osadzenia Rady Europejskiej w systemie władzy UE.

W rozdziale pierwszym monografii, prezentującym genezę wykrystalizowania się Rady Europejskiej, wskazano, iż włączanie Rady Europejskiej w unijną architekturę instytucjonalną, towarzyszące w zasadzie od początku integracji europejskiej, nie tylko przebiegało równoległe do trajektorii rozwoju procesów integracyjnych, ale w wielu momentach ową trajektorię wyznaczało. W tym sensie powstanie głównej politycznej

¹¹ Por. M. Granat, *System organów państwowych w świetle konstytucji* (w:) *Polskie prawo konstytucyjne*, W. Skrzydło (red.), Lublin 2010, s. 186.

¹² Por. A. Bałaban, *op. cit.*, s. 8.

instytucji Unii Europejskiej wraz z całym spektrum jego uwarunkowań od samego początku splatało się niezwykle mocno z procesem integracji, stając się zarówno jednym z najistotniejszych jego stymulatorów, jak i narzędziem realizacji potrzeb ujawnionych w trakcie jego przebiegu. Rozdział ten, obrazujący proces wmontowywania RE w unijną strukturę organizacyjną, którego najpóźniejszym etapem było wejście w życie TL, ma zatem charakter historyczny.

W rozdziale drugim podjęta została próba zobrazowania struktury organizacyjnej Rady Europejskiej w perspektywie jej wpływu na pozycję ustrojową tej unijnej instytucji. Warunkowało to zakres przedmiotowy prowadzonych rozważań, które skupiają się przede wszystkim na tych aspektach organizacyjnych RE, które pozwalają zrealizować zakładany cel badawczy. W konsekwencji największy nacisk położony został na skład Rady Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem tych członków RE, których status determinuje jej pozycję, tj. stanowiących jej trzon szefów państw i rządów oraz nowego uczestnika jej prac – stałego przewodniczącego RE, proces przygotowawczy do posiedzeń Rady Europejskiej, oparty na mechanizmie współpracy przewodniczącego RE z najważniejszymi decyzyjnymi instytucjami UE, oraz proces decyzyjny RE wraz z jego podstawowymi determinantami.

Rozdział trzeci poświęcony został analizie funkcji pełnionych przez Radę Europejską, zrekonstruowanych w oparciu o kompetencje przyznane jej na mocy prawa pierwotnego. Analiza RE pod tym właśnie kątem zdaje się stanowić istotne kryterium oceny jej pozycji ustrojowej. Charakter pełnionych przez nią funkcji ujawnia bowiem rolę, jaka przez twórców Traktatów została przewidziana dla Rady Europejskiej w unijnych strukturach integracyjnych. Ujęcie to poszerzone zostało o porównawcze zestawienie funkcji pełnionych przez Radę Europejską z funkcjami pozostałych unijnych gremiów z udziałem szefów państw i rządów państw członkowskich, które pomimo analogicznego składu stanowią odrębne fora współpracy unijnych przywódców.

Przedmiotem refleksji w rozdziale czwartym uczyniono miejsce Rady Europejskiej w systemie władzy UE. W celu jego zidentyfikowania analizie poddane zostały te przepisy prawa unijnego, które przyznając RE konkretne zadania i uprawnienia, pozwalają na jej zaklasyfikowanie do sfery unijnej władzy wykonawczej oraz prawodawczej, przy czym istotnym komponentem prowadzonych rozważań była ocena prerogatyw RE na tle kompetencji z zakresu legislatywy i egzekutywy, przyznanych pozostałym

składowym unijnego systemu rządów, tj. Komisji Europejskiej, Radzie i Parlamentowi Europejskiemu.

Zastosowana metodologia

By zrealizować główny cel badawczy, analizie poddano przede wszystkim relewantne przepisy prawa unijnego, w głównej mierze – Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz doprecyzowujące je komentarze doktrynalne. Silny akcent jurydyczny, wynikający z nacisku położonego na rekonstrukcję ram prawnych, w których osadzić można by Radę Europejską, warunkował zastosowane w monografii metody badawcze, reprezentowane zasadniczo przez metodę dogmatyczno-prawną, metodę teoretyczno-prawną oraz metodę historyczno-prawną, choć charakter i status Rady Europejskiej – najważniejszej politycznej instytucji UE – wymagał dla kompleksowości prowadzonych rozważań swoistych politologicznych wtretów. Podstawową metodą egzegezy wyselekcjonowanego tekstu prawnego uczyniono natomiast rekonstrukcjonizm w jego umiarkowanej postaci¹³. Analiza przepisów prawa unijnego, konstytuujących Radę Europejską jako instytucję UE, która umożliwić ma wskazanie pozycji ustrojowej tej instytucji, zasadza się bowiem na próbie definicyjnego ujęcia rozpatrywanego problemu badawczego. Istotnym komponentem tego procesu będzie rekonstruowanie rozumienia norm prawnych przez odwołanie się do aparatury pojęciowej właściwej krajowym porządkom prawnym w tych przypadkach, w których siatkę pojęciową prawa unijnego charakteryzują określone niedostatki, oraz precyzowanie znaczeń terminów w przypadku nieostrości przepisów prawa unijnego. Zakres owego semantycznego doprecyzowania determinowany

---

¹³ Por. J. Kotarbińska, *Spór o granice stosowalności metod logicznych* (w:) *Semiotyka polska 1894-1969*, J. Pelc (red.), Warszawa 1971, s. 247. Na temat rekonstrukcjonizmu jako koncepcji analizy języka prawnego i prawniczego szerzej por. m.in. Z. Ziemiński, *Deskrypcjonistyczna i rekonstrukcjonistyczna analiza języka w prawoznawstwie*, SP 1985, z. 3-4, s. 329-341, J. Wróblewski, *Metody logiczno-językowe w prawoznawstwie* (w:) *Metody badania prawa. Materiały sympozjum Warszawa 28-29 IV 1971 r.*, A. Łopatka (red.), Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1973, s. 56 i n., M. Smolarek, *Wykładnia celowościowa z perspektywy pragmatycznej*, Warszawa 2012, s. 174 i n.

jest koniecznością zapewnienia komunikatywności przekazu naukowego, podstawowym warunkiem którego pozostaje precyzja pojęciowa.

Podziękowania

Niniejsza monografia stanowi nieco zmodyfikowaną i zaktualizowaną wersję rozprawy doktorskiej zatytułowanej *Pozycja ustrojowa Rady Europejskiej w systemie instytucjonalnym Unii Europejskiej*, obronionej z wyróżnieniem w Katedrze Prawa Europejskiego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w czerwcu 2013 r. Korzystając z okazji, chciałam skierować szczególne słowa podziękowania do jej Promotora – Pana prof. dr. hab. Jana Galstera za opiekę naukową, inspirujące sugestie i nieocenioną życzliwość w trakcie prowadzonych badań.

Pani dr hab. Justynie Maliszewskiej-Nienartowicz, prof. UMK oraz Panu prof. zw. dr. hab. Zdzisławowi Brodeckiemu dziękuję za podjęcie się trudu recenzji mojej rozprawy doktorskiej i życzliwe jej przyjęcie oraz cenne uwagi, które mogłam uwzględnić w niniejszej publikacji.

Za bezustanne wsparcie, cierpliwość i motywowanie do dalszej pracy dziękuję mojemu Mężowi oraz Rodzicom.

Rozdział 1

Geneza Rady Europejskiej

1.1. Uwagi wstępne

Wszelkie rozważania na temat Rady Europejskiej – jej miejsca i znaczenia w architekturze instytucjonalnej Unii Europejskiej, muszą być poprzedzone uwagami na temat tego gremium poczynionymi w perspektywie historycznej¹, akcentującej proces stopniowego osiągnięcia przez nie, usankcjonowanego obecnie prawnie, statusu organu organizacji międzynarodowej, przy czym konieczność ta nie jest podyktowana wyłącznie względami poprawności metodologicznej. Zrozumienie procesów, w wyniku których doszło do wykształcenia się Rady Europejskiej w unijnym systemie instytucjonalnym, jest kluczowe także z innych powodów.

Po pierwsze dlatego, co szczególnie istotne ze względu na cel niniejszej monografii, iż warunkuje ono właściwą percepcję faktycznej pozycji i roli Rady Europejskiej w rzeczywistości prawnej ukształtowanej wejściem

---

¹ W tym celu por. szerzej S. Bulmer, W. Wessels, *The European Council. Decision-making in European Politics*, Basingstoke-London 1987, J. Werts, *The European Council*, North Holland 1992, M. T. Johnston, *The European Council. Gatekeeper of the European Community*, Boulder-San Francisco-Oxford 1994, R. H. Lauwaars, *The European Council*, CMLR 1977, t. 14, nr 1, s. 25-44, B. Taulégne, *Le Conseil européen*, Paris 1993, H.-J. Glaesner, *Der Europäische Rat*, "Europarecht" 1994, nr 1, s. 22-34, W. Wessels, *Der Europäische Rat: Stabilisierung statt Integration? Geschichte, Entwicklung und Zukunft der EG Gipfelkonferenzen*, Bonn 1980.

w życie Traktatu z Lizbony². Stanowi to bezpośrednią implikację specyfiki struktury instytucjonalnej Unii, a w zasadzie sposobu jej kreowania – wmontowywanie w tę strukturę poszczególnych elementów składowych było bowiem każdorazowo środkiem realizacji przez państwa członkowskie kolejnych etapów procesu integracji. W konsekwencji ujęcie historyczne jest koniecznym punktem wyjścia dla właściwej analizy wszystkich instytucji UE – Rada Europejska nie jest więc tutaj żadnym wyjątkiem. Niemniej jednak, brak podstawy traktatowej, która osadzałaby spotkania szefów państw i rządów w sztywnych formalnych ramach, sprawił, iż właśnie to gremium, jak żadna inna unijna instytucja, podatne było na fluktuacje okoliczności politycznych, gospodarczych, społecznych i prawnych towarzyszących procesowi jego instytucjonalizacji. W związku z tym odpowiednie „odkodowanie” owych czynników staje się warunkiem konstytutywnym podjęcia próby zrozumienia obecnego kształtu tej unijnej instytucji.

Po drugie zaś, poznanie przyczyn, które doprowadziły do ostatecznej instytucjonalizacji spotkań szefów państw i rządów państw członkowskich rzuca także światło na charakter samego procesu integracji, jaki w sposób nieprzerwany dokonuje się w Europie od ponad pięćdziesięciu lat. Przyczyny owe mają bowiem wymiar szerszy aniżeli tylko czysto instytucjonalny – odzwierciedlają najważniejsze determinanty procesu zacieśniania współpracy między państwami europejskimi. W ten sposób powstanie głównej politycznej instytucji Unii Europejskiej, wraz z całym spektrum jego uwarunkowań, od samego początku spleta się niezwykle mocno z procesem integracji, stając się z jednej strony jednym z najistotniejszych jego stymulatorów, z drugiej zaś – narzędziem realizacji potrzeb ujawnionych w trakcie jego przebiegu. Ogromny i nieodwracalny wpływ, jaki na proces integracji wywarło to gremium, uzasadnia tezę, iż historia Unii Europejskiej stała się z momentem zaangażowania szefów państw i rządów w kwestie europejskie historią konferencji na szczycie, a historia konferencji na szczycie – historią Unii Europejskiej³.

To właśnie owa swoistość czynników, które legły u podstaw utworzenia tego strategicznego unijnego organu jest tym, co wyróżnia Radę Europejską na tle innych instytucji UE, czyniąc jej genezę niezwykle interesującą. Powoduje bowiem, że jej powstanie wyłamuje się z typowego mechanizmu

---

² Traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską podpisany w Lizbonie dnia 13 grudnia 2007 r. (Dz. Urz. UE C 306 z 17.12.2007, s. 1).

³ Por. S. Bulmer, W. Wessels, *op. cit.*, s. 2.

kreacji struktury instytucjonalnej organizacji międzynarodowych, których organy tworzone są zazwyczaj w wyniku realizacji konstytutywnego aktu woli podmiotów powołujących dane organizacje – państw lub innych organizacji, przybierającego najczęściej formę umowy międzynarodowej lub też mocą decyzji organów już istniejących⁴. Z tej perspektywy wmontowanie Rady Europejskiej w strukturę instytucjonalną UE należy ocenić jako wyjątkowe, gdyż żaden z wymienionych modeli nie znalazł przy nim zastosowania. Jej ukonstytuowanie nastąpiło bowiem „pod wpływem potrzeb wynikających z logiki rozwoju procesów integracyjnych”⁵, których zaspokajanie dokonywało się początkowo poprzez zastosowanie prawnie niewiążącego instrumentarium – na drodze nieformalnych spotkań szefów państw i rządów. Należy jednak wyraźnie podkreślić, iż pomimo braku w Traktatach konstytuujących trzy Wspólnoty Europejskie⁶ normatywnych odniesień do organu, w skład którego wchodziłoby przedstawiciele państw członkowskich najwyższego politycznego szczebla, idea powołania takiego gremium towarzyszyła procesowi integracji europejskiej od samego jego zarania, materializując się najbardziej wyraźnie właśnie w postaci konferencji na szczycie, organizowanych, mniej lub bardziej regularnie, od początku lat 60. ubiegłego wieku⁷. Taka forma wykorzystania międzyrządowego

⁴ Por. C. F. Amerasinghe, *Principles of the Institutional Law of International Organizations*, Cambridge 2005, s. 133–134.

⁵ K. Michałowska-Gorywoda, *Podjęcie decyzji w Unii Europejskiej*, Warszawa 2004, s. 76.

⁶ Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali (18.04.1951), Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą (25.03.1957), Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (25.03.1957), <http://eur-lex.europa.eu/pl/treaties/index-old.htm#founding> (30.07.2013).

⁷ Tendencja do zapewnienia szefom państw i rządów krajów członkowskich EWWiS wpływu na przebieg działań integracyjnych ujawniła się już pod koniec lat 50. XX w., przybierając postać okazjonalnych konsultacji pomiędzy ministrami spraw zagranicznych i szefami rządów państw członkowskich Wspólnoty w trakcie prac nad projektami dwóch nowych traktatów – Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej; por. D. Dinan, *Europe Recast. A History of European Integration*, Basingstoke 2004, s. 72–76. Natomiast za bezpośredni pierwowzór konferencji na szczycie uznać można spotkanie rządów państw członkowskich EWWiS wraz z ministrami spraw zagranicznych, zorganizowane w Paryżu w dniach 18–20 lutego 1957 r.; por. *Agreement between “Messina Powers” on Draft Treaties for Common Market and Euratom*, “Keesing’s Contemporary Archives. Weekly diary of important world events with index continually kept up-to-date” January 1957 – December 1958, t. 21, 15395. Ograniczony wyłączenie do tych dwóch kategorii reprezentantów skład rządowych delegacji biorących udział w konferencji był wynikiem nieugiętej postawy Francji, stanowiącej, jak się później okazało, zapowiedź podejmowanych przez nią z uporem przez kolejne dwie dekady

instrumentarium do kształtowania procesu integracji, chociaż ostatecznie najbardziej trwała, stanowiła jednak tylko jedną z prób urzeczywistnienia wspomnianej tendencji, której przejawami były w takim samym stopniu i inne polityczne projekty, przyznające centralne miejsce w kierowaniu i kreowaniu procesu integracji właśnie szefom państw i rządów państw członkowskich. W nich również należy upatrywać poprzedników Rady Europejskiej.

1.2. Proces instytucjonalizacji Rady Europejskiej

1.2.1. Europejska Unia Polityczna

Korzenie Rady Europejskiej sięgają daleko w głąb historii integracji europejskiej, dotykając okresu, w którym realizowana ona była wyłącznie w ramach jednej wspólnoty – Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali. Po raz pierwszy bowiem z propozycją powołania konferencji głów państw i rządów wystąpił w 1953 r. francuski polityk Michel Debré, wzorując się na koncepcie Europejskiej Wspólnoty Obronnej. Gremium owo miało stanowić, w zamyśle Debré, jądro decyzyjne postulowanej przez niego unii politycznej, tworzonej przez sześć państw członkowskich EWWiS⁸. Pomimo faktu, iż wizja forsowana przez francuskiego polityka nie spotkała się z akceptacją jego europejskich partnerów⁹, idea zapewnienia aktywnego udziału szefów państw i rządów w projekcie integracyjnym na kontynencie ciągle żywa była w polityce europejskiej Francji, uzyskując ostatecznie,

---

działania, które ostatecznie doprowadziły do ukonstytuowania się Rady Europejskiej; por. J. Werts, *op. cit.*, s. 13-14.

⁸ Por. *ibidem*, s. 4.

⁹ Dyskusja nad przedstawionym przez Michela Debré projektem rezolucji w sprawie paktu dla Unii Państw Europejskich w styczniu 1953 r. na forum Zgromadzenia *ad hoc*, powołanego do opracowania traktatu Europejskiej Wspólnoty Politycznej, zakończyła się jego odrzuceniem; por. A. von Geusau, *European Political Integration. A Record of Confusion and Failure*, EY 1963, t. 11, s. 140.

wraz z objęciem przez Michela Debré stanowiska szefa rządu w 1959 r., status jednego z jej priorytetów¹⁰.

1.2.2. Europejska Wspólnota Polityczna

Dążenia Francji, by poprzez utworzenie unii politycznej wprowadzić proces integracji na międzyrządowe tory, utrzymane były w nurcie, w jaki, dość niespodziewanie, wpisywał się inny projekt zacieśniania współpracy między państwami Europy – Europejska Wspólnota Polityczna. Pozostające w bezpośrednim związku z podpisaniem traktatu Europejskiej Wspólnoty Obronnej¹¹, starania zmierzające do wypracowania politycznej struktury, która zapewniałaby scentralizowaną kontrolę nad przyszłą europejską armią¹², zostały zainicjowane przez Zgromadzenie Doradcze Rady Europy, które w rezolucji nr 14 z 30 maja 1952 r. wezwało zainteresowane państwa członkowskie do przyspieszenia prac nad projektowaną organizacją i przystąpienia do realizacji jej głównych założeń jeszcze przed ratyfikacją TEWO¹³. W odpowiedzi na tę inicjatywę ministrowie spraw zagranicznych państw członkowskich EWWiS zobligowali Parlament Wspólnoty do opracowania, w terminie sześciu miesięcy, statutu Europejskiej Wspólnoty

¹⁰ Należy zauważyć, iż regularne spotkania przedstawicieli państw członkowskich najwyższego politycznego szczebla miały być organizowane, zgodnie z propozycją francuską, w dalszym ciągu poza wyznaczonymi traktatowo ramami trzech Wspólnot; por. *ibidem*, s. 143.

¹¹ Art. 38 TEWO zalecał przyszłemu Zgromadzeniu tej organizacji podjęcie badań nad zagadnieniem współistnienia i koordynacji różnych instytucji zarówno już istniejących, jak i mogących być ustanowionymi w przyszłości, których celem było zapewnienie kooperacji na kontynencie europejskim. Koordynacja ta miała nastąpić w ramach struktury opartej na zasadzie federalizmu lub konfederalizmu; por. Article 38 of the Treaty setting up a European Defence Community (w:) Draft Treaty embodying the Statute of the European Community. Information and Official Documents of the Constitutional Committee. October 1952 – April 1953, Paris 1953, s. 21–22. Warto odnotować, iż omawiany artykuł jest uznawany przez doktrynę za wywierający największy wpływ, spośród wszystkich przepisów TEWO, na przyszłość Europy i instytucjonalny rozwój prawa międzynarodowego; por. A. Całus, *Nieudane próby ustanowienia Europejskiej Wspólnoty Obronnej oraz Europejskiej Wspólnoty Politycznej*, PZ 1964, nr 3, s. 123.

¹² Por. K. Popowicz, *Historia integracji europejskiej*, Warszawa 2006, s. 56.

¹³ Por. Resolution 14 adopted on 30 May 1952 by the Consultative Assembly of the Council of Europe concerning the most appropriate means of drafting the Statute of the European Political Community (w:) Draft Treaty embodying the Statute of the European Community..., *op. cit.*, s. 23–25.

Politycznej¹⁴. W tym celu powołano, złożone z 87 delegatów – członków gremiów parlamentarnych Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali oraz Rady Europy¹⁵, Zgromadzenie *ad hoc*, w ramach którego wyodrębniono następnie, kierowaną przez Heinricha von Brentano, komisję konstytucyjną¹⁶. Efekty prac wyłonionego w ten sposób zespołu zostały zaprezentowane w marcu 1953 r.¹⁷ i jak się okazało, odbiegały od zakładanego modelu federalistycznego.

Realizując mandat z 1952 r., Zgromadzenie *ad hoc* przygotowało propozycję politycznej organizacji, silnie osadzonej na federalistycznym fundamencie, przewidując powołanie supranarodowego bytu – Wspólnoty Europejskiej, wyposażonego w kompetencje do prowadzenia i koordynowania polityk zagranicznych państw go tworzących, a także, w stopniu niezbędnym do finansowania podejmowanych w tym zakresie działań, nakładania podatków. Podstawę instytucjonalną tej konstrukcji miał stanowić silny dwuizbowy Parlament o funkcjach kontrolnych i legislacyjnych, skonstruowana na wzór krajowego rządu¹⁸ – Europejska Rada Wykonawcza, organ sądowy w postaci Trybunału Sprawiedliwości oraz Rada Ekonomiczno-Społeczna. Z punktu widzenia poruszanej problematyki bardziej istotne są jednak te postanowienia statutu nowej organizacji zaprezentowanego przedstawicielom „szóstki”, które przełamwały tę jednoznaczną federalistyczną tendencję wyraźnymi odniesieniami do międzyrządowego nurtu integracji. Statut EWP przewidywał bowiem, oprócz wspomnianych powyżej czterech instytucji, utworzenie jeszcze jednego organu – Rady Ministrów Narodowych, pełniącej wspólnie z Radą Wykonawczą, a co za tym idzie – osłabiającą jej pozycję¹⁹, funkcję egzekutywy, w skład której wchodziłoby przedstawiciel rządów państw członkowskich różnego szczebla. Taka formuła stanowiła więc podstawę prawną uczestniczenia

¹⁴ Por. Resolution adopted on 10 September 1952 at Luxembourg by the Six Ministers for Foreign Affairs (w:) *ibidem*, s. 26–29.

¹⁵ Por. Membership of the *Ad Hoc* Assembly (w:) *ibidem*, s. 167–172.

¹⁶ Por. List of Members of the Constitutional Committee, the Sub-Committees, the Working Party and the Information and Propaganda Committee (w:) *ibidem*, s. 174–178.

¹⁷ Por. Draft Treaty embodying the Statute of the European Community adopted by the *ad hoc* Assembly in Strasbourg on 10 March 1953 (w:) *ibidem*, s. 51.

¹⁸ Por. A. Całus, *op. cit.*, s. 119.

¹⁹ Jean Monnet uznał wzmocnienie pozycji Rady Ministrów w ramach projektowanej Wspólnoty kosztem Europejskiej Rady Wykonawczej nie tylko za czynnik osłabiający samą EWP, lecz także implikujący koniec całego procesu integracji europejskiej; por. Letter from Jean Monnet to Robert Schuman (Luxembourg, 6 January 1953), http://www.ena.lu/letter_jean_monnet_robert_schuman_luxembourg_january_1953-2-638 (31.07.2013).

w pracach Rady Ministrów, tym samym – wpływania na to, co działo się w całej Wspólnocie, w równym stopniu tak poszczególnych ministrów sektorowych, jak i, co ważniejsze dla niniejszych rozważań, szefów rządów tworzących ją państw członkowskich.

Niezwykle ambitny projekt nowej platformy współpracy, obejmującej swym zakresem cały wachlarz dziedzin, kompetencje do wykonywania których uznawane były tradycyjnie za atrybuty suwerenności państwowej²⁰, spotkał się z różnymi, acz wszędzie chłodnymi, reakcjami²¹. Po okresie jałowych pertraktacji co do możliwego kształtu projektowanego forum politycznej współpracy państw europejskich²², ostateczne przypieczerowanie jego losu nastąpiło wraz z fiaskiem koncepcji integracji militarnej – odmowa ratyfikacji przez rząd francuski TEWO 30 sierpnia 1954 r. oznaczała definitywny kres Europejskiej Wspólnoty Politycznej²³.

Zakończył się tym samym, przynajmniej na pewien czas, okres wzmożonego poszukiwania rozwiązań, które zapewniłyby przedstawicielom państw członkowskich najwyższego politycznego szczebla realny wpływ na kształtowanie procesu integracji. Idea wprowadzenia do obowiązującego modelu współpracy elementów w swej naturze międzyrządowych, równoważących federalistyczny nurt integracji dokonującej się w ramach EWWiS, nie została jednak w latach 50. ubiegłego wieku porzucona, przebijając się co jakiś czas do świadomości czołowych polityków Europy

---

²⁰ Cele, jakich realizację zapewnić miała EWP, obejmowały rozmaite kwestie – począwszy od ochrony praw człowieka, poprzez zabezpieczenie państw członkowskich przed agresją, na zagadnieniach rozwoju gospodarczego skończywszy; por. art. 2 of Draft Treaty embodying the Statute of the European Community.

²¹ Por. The European Political Community, http://www.ena.lu/european_political_community-2-382 (31.07.2013).

²² Negocjacje projektu statutu EWP, toczące się na forum, powołanej w tym celu na mocy decyzji ministrów spraw zagranicznych EWWiS, Komisji Międzyrządowej do spraw Europejskiej Wspólnoty Politycznej nie przyniosły rozwiązania najważniejszych kwestii spornych. Warto odnotować, iż w szeregu zmian do statutu EWP przedłożonych przez wspomnianą komisję znalazła się również, niezwykle ważna z punktu widzenia prowadzonych rozważań, propozycja zwiększenia kompetencji Rady Ministrów kosztem uprawnień Europejskiej Rady Wykonawczej; por. A. von Geusau, *op. cit.*, s. 141–142.

²³ W świetle postanowień statutu EWP (art. 5) Europejska Wspólnota Węgla i Stali wraz z projektowanymi dwiema organizacjami, tj. Europejską Wspólnotą Obronną i Europejską Wspólnotą Polityczną, tworzyć miały łącznie jeden byt prawny. Niepowodzenia jednej z nich, jako komplementarnego wobec pozostałych czynnika instytucjonalnego, czyniło więc bezzasadnym prowadzenie prac nad urzeczywistnieniem pozostałych – w tym przypadku EWP.

Zachodniej tamtego okresu, wśród których główne, acz nie jedyne miejsce zajmowali przedstawiciele Francji²⁴.

1.2.3. Plan Foucheta

Ostatnią próbą zapewnienia szefom państw i rządów odpowiedniej podstawy prawnej ich aktywnej partycypacji w procesie integracji europejskiej nie w ramach istniejących już platform współpracy gospodarczej, a w strukturach projektowanej, komplementarnej wobec nich, wspólnoty politycznej, była koncepcja Unii Państw, opracowana przez francuskiego ambasadora, Christiana Foucheta. Przygotowany przez niego projekt unii politycznej wyraźnie wpisywał się w gaullistowską wizję Europy jednoczącej się nie wzdłuż osi ponadnarodowej, a w oparciu o tradycyjny model międzyrządowy, której Michele Debré nadał w 1959 r. charakter programowy, stanowiąc ostatni z etapów jej stopniowej realizacji.

Torowanie drogi projektowi przenoszącemu proces integracji na płaszczyznę polityczną, którego fundament stanowić miała współpraca na najwyższym rządowym szczeblu, rozpoczęło się bowiem wraz z podjęciem 23 listopada 1959 r., z inicjatywy Francji²⁵, przez ministrów spraw zagranicznych sześciu państw członkowskich Wspólnot decyzji o zasadności odbywania co trzy miesiące ministerialnych konsultacji, poświęconych zarówno politycznym konsekwencjom działalności Wspólnot, jak i innym zagadnieniom międzynarodowym²⁶.

W tej samej konwencji utrzymana była wypowiedź Charles'a de Gaulle'a z 5 września 1960 r.²⁷, zakreślająca ramy proponowanej przez Francję współpracy państw zachodnioeuropejskich w sferze gospodarczej, politycznej, kulturowej i obronności, której filary stanowić miały niemało efektywne, zdaniem prezydenta Francji, ciała o ponadnarodowym charakterze, ale odpowiednio przygotowane, a co ważniejsze, umocowane do

²⁴ Por. J. Werts, *The European Council*, London 2008, s. 3.

²⁵ Por. E. Romaniuk-Całkowska, *Rola Francji w integracji politycznej Europy Zachodniej*, Toruń 2004, s. 84.

²⁶ Por. *Communiqué of 23 November 1959* (w:) *Towards Political Union. A Selection of Documents with a Foreword by Mr. Emilio Battista*, European Parliament. Political Committee, January 1964, s. 5.

²⁷ Por. Extracts from General de Gaulle's press conference of 5 September 1960 (w:) *ibidem*, s. 5-6.

Rozdział 2

Wpływ organizacji wewnętrznej Rady Europejskiej na jej pozycję ustrojową

2.1. Uwagi wstępne

Obecny formalnoprawny kształt Rady Europejskiej jest wynikiem wieloletniego procesu jej instytucjonalizacji, którego ostatni akord stanowił, nadający jej *de iure* status instytucji UE, Traktat z Lizbony¹. Wprowadzone w wyniku reformy lizbońskiej przepisy prawa pierwotnego i wtórnego dookreśliły organizacyjne ramy RE, wieńcząc proces jej strukturalnego wyodrębniania w systemie instytucjonalnym Unii. Implikowana doprecyzowaniem składu RE, w szczególności - wprowadzeniem doń nowego komponentu - urzędu stałego przewodniczącego RE, skonkretyzowaniem mechanizmu przygotowawczego do jej posiedzeń czy dookreśleniem trybu jej procedowania instytucjonalna konsolidacja Rady Europejskiej niewątpliwie wzmocniła jej pozycję jako elementu architektury instytucjonalnej UE. Wspomniane rozwiązania w zakresie organizacji wewnętrznej RE, modernizujące jej funkcjonowanie, stanowiły odpowiedź na głośno

¹ Traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską podpisany w Lizbonie dnia 13 grudnia 2007 r. (Dz. Urz. UE C 306 z 17.12.2007, s. 1).

artykułowaną od lat potrzebę reform tego gremium², niezbędną dla efektywnego wykonywania przez nie jego pierwszorzędnych zadań – wyznaczania kierunków europejskiej integracji.

Rozważania zawarte w tym rozdziale będą miały na celu zobrazowanie wpływu zmian w strukturze organizacyjnej Rady Europejskiej, dokonanych na mocy ostatniego z europejskich traktatów rewizyjnych, na jej pozycję ustrojową. W konsekwencji dalszy wywód nie będzie miał charakteru deskryptywnego, ale oparty zostanie na wartościującej podbudowie. Oznacza to, że szeroko rozumiana organizacja wewnętrzna RE – obejmująca aspekt strukturalny, proceduralny i decyzyjny – oceniona zostanie przez pryzmat tych z jej składowych, które wzmacniają pozycję ustrojową Rady Europejskiej.

2.2. Skład Rady Europejskiej

Skład Rady Europejskiej nie był przewidziany Traktatami założycielskimi, ale ustalony został w rezultacie zaistnienia określonych czynników – opisanych w rozdziale pierwszym niniejszej monografii przyczyn wykształcenia się tego gremium w systemie organizacyjnym Wspólnot. Skład ów – warunkujący katalog pełnionych przez RE funkcji – zdaje się być jedną z najważniejszych determinant pozycji prawnoustrojowej RE, od początku wyróżniającą ją na tle najpierw wspólnotowej, obecnie unijnej architektury instytucjonalnej.

Zgodnie z art. 15 ust. 2 TUE³ w skład Rady Europejskiej wchodzi „szefowie państw lub rządów państw członkowskich, jak również jej przewodniczący oraz przewodniczący Komisji. W jej pracach uczestniczą

² Por. np. P. van Grinsven, *The European Council under Construction: EU Top Level Decision Making at the Beginning of a New Century*, “Clingendael Discussion Papers in Diplomacy” 2003, nr 88, s. 13–19, http://www.clingendael.nl/sites/default/files/20030900_cli_paper_dip_issue88.pdf (31.08.2013), P. de Schoutheete, H. Wallace, *The European Council*, “Research and European Issues” 2002, nr 19, s. 17–23, http://www.notre-europe.eu/uploads/tx_publication/Etud19-en.pdf (31.07.2013), P. Ludlow, *The Laeken Council*, Brussels 2002, s. 185–186 oraz *Preparing the Council for Enlargement. Report by Javier Solana, Secretary-General of the Council of the European Union*, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/reports/69889.pdf (31.07.2013).

³ Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana) (Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, s. 13).

Zakończenie

Traktat z Lizbony zreformował Unię Europejską pod wieloma względami, a jednym z najdalej idących w skutkach rezultatów normatywnej przebudowy unijnej konstrukcji stało się nadanie Radzie Europejskiej *de iure* statusu instytucji UE. Finalizacja procesu jurydyzacji Rady Europejskiej skorelowana została więc z procesem budowania coraz dojrzszej formuły integracyjnej, którego kluczowy moment stanowiło przekształcenie UE w jednolitą organizację międzynarodową. Owo sprzężenie nie jest przypadkowe, a stanowi potwierdzenie tezy sformułowanej we wstępie niniejszej monografii, iż proces instytucjonalizacji RE odzwierciedla ścisły związek tej instytucji z przebiegiem procesów integracyjnych, w szczególności – z dynamiką integracji politycznej. Zapewne z tych względów nadanie RE formalnie statusu unijnej instytucji przez TL zbiegło się w czasie z decyzją o zlikwidowaniu dotychczasowej struktury filarowej Unii, dowodzącą gotowości państw członkowskich do objęcia metodą unijną także zagospodarczych obszarów współpracy.

Trudne losy współpracy politycznej jako komponentu unikatowego projektu unijnej integracji rzutowały od samego początku na los omawianej platformy współpracy unijnych przywódców, decydując, że ich kooperacja początkowo realizowana była w formacie szczytów *ad hoc*, później – po okresie jej instytucjonalizacji – przez dwie dekady bez podstawy prawnej, natomiast w okresie bezpośrednio poprzedzającym wejście w życie TL – w niejasno zdefiniowanej relacji do głównego obszaru unijnej integracji – współpracy w ramach Wspólnot. Stopniowe torowanie sobie drogi szefów

państw i rządów do partycypacji najpierw we wspólnotowym, a później unijnym systemie instytucjonalny, ściśle skorelowane z rozwojem politycznego aspektu integracji, determinowane było w znacznym stopniu negatywnym wpływem, jaki brak współpracy o politycznym charakterze realizowanej przy zaangażowaniu szefów państw i rządów wywierał na rezultat integracji w jej wspólnotowym nurcie. Decyzyjna niemoc instytucji wspólnotowych, implikowana wyczerpywaniem się przewidzianej w Traktatach założycielskich formuły funkcjonalno-strukturalnej w związku z postępującym przedmiotowym poszerzaniem ram integracyjnych, wymusiła ich restrukturyzację, jeśli projekt integracyjny miał być z sukcesem kontynuowany. Przy czym rozwój sytuacji międzynarodowej, nakładający się na wspomnianą słabość Wspólnot, a nierzadko ją potęgujący, przesądził o niemożności przeprowadzenia niezbędnych reform przy wykorzystaniu istniejącego aparatu instytucjonalnego. Ciężar polityczny i gospodarczy znamionujących lata 70. XX w. zawirowań i kryzysów w stosunkach międzynarodowych, w tym w szczególności kryzys ekonomiczny i energetyczny oraz zmiana politycznych priorytetów najpoważniejszego uczestnika owych relacji – Stanów Zjednoczonych – zdecydowały, że do wyprowadzenia Wspólnot z tego trudnego okresu potrzebna była decyzyjna zdolność na poziomie, którym nie dysponowały instytucje wspólnotowe. Kompetencyjna i organizacyjna niewydolność wspólnotowych instytucji stworzyła zatem szansę dla przedstawicieli państw członkowskich najwyższego politycznego szczebla na przejście steru integracji. Szansę, która została przez nich z powodzeniem wykorzystana. Przy czym nadmienić należy, iż zaangażowanie szefów państw i rządów państw członkowskich w procesy integracyjne nie wynikało jedynie z ich troski o los projektu integracyjnego, ale miało także mniej idealistyczną podbudowę. Partycypacja w procesie decyzyjnym na poziomie ponadpaństwowym stwarzała bowiem dogodne warunki dla skuteczniejszej walki ze wspomnianym kryzysem na poziomie państwowym – trudna sytuacja międzynarodowa w równym stopniu co Wspólnoty, dotykała wszak i państwa członkowskie. Poszukiwanie wspólnych rozwiązań dla wspólnych krajowych problemów było więc przez szefów państw i rządów akceptowane ze względu na znaczenie owej kooperacji dla sytuacji społeczno-gospodarczej w państwach członkowskich, za którą ponosili oni odpowiedzialność przed społeczeństwem, egzekwowaną albo przez demokratycznie wybrane parlamenty narodowe, albo bezpośrednio przez obywateli. Pozwalała zatem budować polityczny autorytet na krajowej scenie politycznej, zapobiegając jednocześnie ograniczaniu

Bibliografia

Monografie, podręczniki, opracowania zbiorowe

- Achen C. H., *Institutional Realism and Bargaining Models* (w:) *The European Union Decides*, R. Thomson, F. N. Stokman, C. H. Achen, T. König (red.), New York 2006.
- Amerasinghe A. F., *Principles of the Institutional Law of International Organizations*, Cambridge 2005.
- Bałaban A., *Pozycja ustrojowa i funkcje Sejmu RP*, Warszawa 2011.
- Balicki R., *Ustroje państw współczesnych*, Wrocław 2003.
- Barcik J., Wentkowska A., *Prawo Unii Europejskiej z uwzględnieniem Traktatu z Lizbony*, Warszawa 2008.
- Barcz J., *Pojęcie suwerenności w świetle współzależności między sferą ponadnarodową i państwową* (w:) *Suwerenność i ponadnarodowość a integracja europejska*, J. Kranz (red.), Warszawa 2006.
- Barcz J., *Struktura Unii Europejskiej* (w:) *Ustrój Unii Europejskiej*, J. Barcz (red.), Warszawa 2010.
- Barcz J., *Zasadnicze reformy strukturalne ustroju Unii Europejskiej* (w:) *Traktat z Lizbony. Główne reformy ustrojowe Unii Europejskiej*, J. Barcz (red.), Warszawa 2008.
- Beach D., *EU Institutions and IGC Negotiations - How the EU Negotiations Process Affects Institutions; Ability to Gain Influence in IGCs* (w:) *Negotiating European Union*, P. W. Meerts, F. Cede (red.), Basingstoke-New York 2004.

Decyzja Rady Europejskiej (2009/882/UE) z dnia 1 grudnia 2009 r. w sprawie przyjęcia regulaminu wewnętrznego (Dz. Urz. UE L 315 z 2.12.2009 r., s. 52).

Decyzja Rady Europejskiej (2012/151/UE) z dnia 1 marca 2012 r. w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Europejskiej (Dz. Urz. L 77 z 16.3.2012, s. 17).

Final Communiqué issued by the Conference Chairman, BEC 1973, nr 12.

Final communiqué of the Conference (2 December 1969), BEC 1970, nr 1.

Final communiqué of the meeting, BEEC 1961, nr 3.

Konkluzje Rady Europejskiej, 1-2 marca 2012 r.,

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/PL/ec/128547.pdf.

Konkluzje Rady Europejskiej, 17 czerwca 2010.

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/PL/ec/115354.pdf.

Konkluzje Rady Europejskiej, 23 października 2011 r.,

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/PL/ec/125509.pdf.

Konkluzje Rady Europejskiej, 23-24 czerwca 2011 r., http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/PL/ec/123087.pdf

Konkluzje Rady Europejskiej, 24-25 marca 2011 r., http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/PL/ec/120311.pdf.

Konkluzje Rady Europejskiej, 25-26 marca 2010 r., http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/PL/ec/113605.pdf.

Konkluzje Rady Europejskiej, 28-29 czerwca 2012 r., http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/PL/ec/131395.pdf.

Nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej, 11 marca 2011 r. – oświadczenie, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/PL/ec/119793.pdf.

Oświadczenie członków Rady Europejskiej 30 stycznia 2012 r. - ku konsolidacji sprzyjającej wzrostowi i wzrostowi sprzyjającemu tworzeniu miejsc pracy, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/PL/ec/127601.pdf.

Presidency Conclusions, Amsterdam, 16 and 17 June 1997, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/032a0006.htm.

- Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (25.03.1957), <http://eur-lex.europa.eu/pl/treaties/index-old.htm#founding>.
- Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą (25.03.1957), <http://eur-lex.europa.eu/pl/treaties/index-old.htm#founding>.
- Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali (18.04.1951), <http://eur-lex.europa.eu/pl/treaties/index-old.htm#founding>.
- Traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską podpisany w Lizbonie dnia 13 grudnia 2007 r. (Dz. Urz. UE C 306 z 17.12.2007, s. 1).
- Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana) (Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, s. 13).
- Treaty of Amsterdam amending the Treaty on European Union, the Treaties establishing the European Communities and certain related acts (Dz. Urz. WE C 340 z 10.11.1997, s. 1).
- Treaty of Nice amending the Treaty on European Union, the Treaties establishing the European Communities and certain related acts (Dz. Urz. WE C 80 z 10.3.2001, s. 1).
- Treaty on European Union (Dz. Urz. WE C 191 z 29.7.1992, s. 1).
- Wersja skonsolidowana Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 321 E z 29.12.2006, s. 5).
- Wersja skonsolidowana Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE C 321 E z 29.12.2006, s. 37).

Inne dokumenty i zbiory dokumentów

- A new dimension for the European Community, by Mr. François-Xavier Ortoli, President of the Commission, BEC 1972, nr 12.
- Address by Mr. Jean Rey to the European Parliament (11 December 1969), BEC 1970, nr 1.
- Article 38 of the Treaty setting up a European Defence Community (w:) Draft Treaty embodying the Statute of the European Community. Information and Official Documents of the Constitutional Committee. October 1952 - April 1953, Paris 1953.

- de Schoutheete P., Wallace H., *The European Council*, "Research and European Issues" 2002, nr 19, http://www.notreeurope.eu/uploads/tx_publication/Etud19-en.pdf.
- Dokumenty bazowe przekazane Radzie Europejskiej, European Council, 19 and 20 March 2009, <http://www.european-council.europa.eu/council-meetings/documents-submitted-to-the-european-council?lang=pl>.
- European Council, Press conference by Herman Van Rompuy, Friday, March 2, 2012 at 12.00, <http://video.consilium.europa.eu/webcast.aspx?ticket=775-980-10849>.
- Europejski okres oceny: kto robi co i kiedy?, http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/chart_pl.pdf.
- Fontaine P., *Jean Monnet's Role in the Birth of the European Council*, http://www.cvce.eu/obj/pascal_fontaine_jean_monnet_s_role_in_the_birth_of_the_european_council_september_1979-en-ad29595e-0b0a-49b7-ae65-c41c54344a41.html.
- Grevi G., *Time for a Government of the Union*, "EPC Working Paper" 2004, nr 3, http://www.epc.eu/documents/uploads/602431467_EPC%20Working%20Paper%204%20Time%20for%20a%20Government%20of%20the%20Union.pdf.
- <http://www.consilium.europa.eu/contacts/faq?lang=pl&faqid=79269>.
- Letter from Albert Borschette to Eugène Schaus (8 November 1961), http://www.ena.lu/letter_albert_borschette_eugene_schaus_november_1961-2-12423.
- Letter from Jean Monnet to Robert Schuman (Luxembourg, 6 January 1953), http://www.ena.lu/letter_jean_monnet_robert_schuman_luxembourg_january_1953-2-638.
- Letter from Willy Brandt to Georges Pompidou (Bonn, 27 November 1969), http://www.ena.lu/letter_willy_brandt_georges_pompidou_bonn_27_november_1969-2-27627.
- Monar J., *The European Union's Institutional Balance of Power after the Treaty of Lisbon*, http://ec.europa.eu/education/jean-monnet/doc/ecs10/monarb_en.pdf. *Plan for the Unification of Europe*, "the Deutsche Zeitung", 17 February 1962, http://www.ena.lu/plan_unification_europe_deutsche_zeitung_17_february_1962-2-1366.
- Powitanie wygłoszone przez Hermana van Rompuy'a przewodniczącego Rady Europejskiej, Bruksela 23 czerwca 2011 r., http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/PL/ec/123046.pdf.

Publikacja stanowi pierwszą na polskim rynku wydawniczym próbę kompleksowego ukazania pozycji ustrojowej Rady Europejskiej w unijnym systemie instytucjonalnym. Struktura monografii odzwierciedla kluczowe determinanty pozycji ustrojowej Rady Europejskiej. Punktem wyjścia rozważań jest analiza przyczyn, które legły u podstaw instytucjonalizacji spotkań unijnych przywódców, główną osnową – wpływ szeroko rozumianej struktury organizacyjnej Rady Europejskiej oraz rodzaju i charakteru pełnionych przez nią funkcji na jej pozycję ustrojową, natomiast punktem kulminacyjnym – próba osadzenia Rady Europejskiej w systemie władzy UE.

Zaprezentowane w monografii podejście, akcentujące sprzężenie procesu osiągania coraz silniejszej pozycji ustrojowej przez Radę Europejską z budowaniem coraz dojrzałszej formuły integracyjnej oraz uwzględniające funkcjonalno-strukturalne więzy między RE a pozostałymi unijnymi instytucjami wyposażonymi we władcze kompetencje, czynić powinno publikację interesującą dla wszystkich tych, którzy zajmują się prawnymi, politycznymi czy historycznymi aspektami europejskiej integracji.

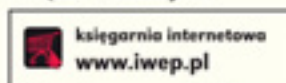
„Recenzowana monografia stanowi innowacyjne rozwiązanie aktualnego problemu badawczego, jakim jest pozycja ustrojowa Rady Europejskiej. Autorka podejmuje ze wszelkich miar udaną próbę ustalenia miejsca Rady w strukturze organizacyjnej Unii, a efekt tego ambitnego przedsięwzięcia stanowi istotny wkład w rozwój stosownej dyscypliny naukowej w wymiarze europejskim. Status prawny tytułowej instytucji, pomimo jej znaczenia dla przebiegu procesów integracyjnych, przez szereg lat nie znajdował bowiem właściwego odzwierciedlenia ani w prawie wiążących instrumentach, ani w doktrynalnych rozważaniach na temat systemu instytucjonalnego UE (...). Recenzowana monografia wypełnia zatem istotną lukę badawczą, stanowiąc novum w polskiej nauce prawa, w odniesieniu do badań zagranicznych natomiast – próbę uaktualnienia i osadzenia w normatywnej perspektywie niedocenianego dotąd zagadnienia”.

Prof. dr hab. Jan Galster – fragment recenzji

Aleksandra Szczerba-Zawada – doktor nauk prawnych. W czerwcu 2013 r. z wyróżnieniem obroniła rozprawę doktorską na WPiA UMK w Toruniu. Specjalizuje się w prawie instytucjonalnym UE oraz prawie antydyskryminacyjnym. Autorka licznych artykułów naukowych opublikowanych w raportach, monografiach, wydawnictwach pokonferencyjnych oraz czasopismach naukowych. Ekspertka w projektach badawczych z zakresu prawa do równego traktowania i prawa UE. Wielokrotna stypendystka m.in. Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

PROFESJONALNY WYMIAR PUBLIKACJI

Książka do nabycia

Nr katalogowy: 1110

 Instytut
Wydawniczy
EuroPrawo
www.iwep.pl
e-mail: zam@iwep.pl
tel. 22 494 34 63

ISBN: 978-83-7627-087-6

9 788376 270876